

สรุปการตรวจสอบข่าวการระบาดของโรค/ภัยสุขภาพในรอบสัปดาห์ที่ 39 ปี พ.ศ. 2567

Outbreak Verification Summary, Week 39, 2024

ทีมเฝ้าระวังเหตุการณ์ผิดปกติ (WATCH Team) กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

✉ outbreak@health.moph.go.th

กรมควบคุมโรค ได้รับรายงานเหตุการณ์ โรค และภัยสุขภาพที่สำคัญ ผ่านโปรแกรมการตรวจสอบข่าวการระบาด กรมควบคุมโรค จากเครือข่ายงานสาธารณสุขทั่วประเทศ ในสัปดาห์ที่ 39 ระหว่างวันที่ 29 กันยายน-5 ตุลาคม 2567 ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศ

1. เหตุการณ์อุบัติเหตุเพลิงไหม้รถบัสโดยสาร จังหวัดปทุมธานี

พบผู้ประสบเหตุทั้งหมด 46 ราย (รวมคนขับ) เสียชีวิตจำนวน 23 ราย โดยเป็นนักเรียน 20 ราย และครูอีก 3 ราย จากการเก็บข้อมูลปัจจัยด้านคน รถ และสถานที่เกิดอุบัติเหตุ วันอังคารที่ 1 ตุลาคม 2567 เวลาประมาณ 12.08 น. พบรถบัสปรับอากาศของบริษัทเอกชนแห่งหนึ่งซึ่งเป็นรถทัศนศึกษาของเด็กนักเรียนโรงเรียนแห่งหนึ่ง อำเภอสามโก้ จังหวัดอุทัยธานี เกิดเหตุ บนถนนวิภาวดี-รังสิต ขาเข้ากรุงเทพมหานคร ฝั่งตรงข้ามโรงเรียนมัธยมสังคีตวิทยา ตำบลคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ในที่เกิดเหตุพบเพลิงลุกไหม้รถคันที่เกิดเหตุเป็นรถบัสคันที่ 2 จากทั้งหมด 3 คัน บริเวณถนนพหลโยธิน ขาเข้า กม.28+236 ตำบลคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ฝั่งขาเข้ากรุงเทพมหานคร จากกล้องวงจรปิดบริเวณที่เกิดเหตุ พบรถทัศนศึกษาขับสายไปมา ถึงจุดเกิดเหตุบริเวณกิโลเมตรที่ 28+432 คล้ายตกหลุม ยางข้างหน้าซ้ายระเบิด ทำให้รถเสียหลักเบียดรถเก๋งสีดำ เป็นจุดชนดำแหน่งแรก พังเสียหาย มีรอยครูดทั้งสองข้าง หลังจากเฉี่ยวชน รถบัสยังคงวิ่งไปอีกประมาณ 350 เมตร ก่อนไปกระแทกแบรีเออร์เกิดไฟลุก แล้วจึงจอดเป็นตำแหน่งสุดท้ายของรถ เกิดไฟลุกไหม้จากด้านหน้าไปด้านหลัง เจ้าหน้าที่ดับเพลิงได้ช่วยกันฉีดน้ำเข้าสกัดไฟเพื่อช่วยเหลือผู้ได้รับบาดเจ็บออกมาจากตัวรถซึ่งรถคันดังกล่าวติดก๊าซ NGV ใช้เวลาประมาณ 40 นาที ไฟจึงดับลง แต่เจ้าหน้าที่ดับเพลิงยัง

ต้องใช้น้ำฉีดเข้าไปอย่างต่อเนื่อง ในด้านข้อมูลผู้บาดเจ็บถูกนำส่งโรงพยาบาลเอกชนบริเวณจุดเกิดเหตุรวมทั้งหมด 6 ราย โดยมี 3 รายที่เข้าข่ายกลุ่มอาการวิกฤต สีแดง และต้องรับตัวไว้รักษาต่อ รายแรกเป็นเด็กหญิง อายุ 7 ขวบ ซึ่งต้องใส่ท่อช่วยหายใจ เนื่องจากอาการวิกฤต มีบาดแผลไฟไหม้ตามลำตัวและบริเวณใบหน้า รวมถึงกระชกตา ซึ่งต้องติดตามอาการอย่างใกล้ชิด รายที่สองเป็นเด็กหญิง อายุ 9 ขวบ มีบาดแผลไฟไหม้ บริเวณลำตัวและแขนสองข้าง แพทย์กำลังพิจารณาการใส่ท่อช่วยหายใจ เพื่อป้องกันกรณีบาดแผลอักเสบ อาจทำให้กระทบระบบการหายใจ และรายที่ 3 เป็นเด็กหญิง อายุ 14 ขวบ มีบาดแผลไฟไหม้เช่นกัน ทั้งที่บริเวณลำตัว แขน และใบหน้า ซึ่งต้องพักรักษาตัวต่อในโรงพยาบาล และทำการประเมินอาการต่อ ทั้งนี้ ผู้บาดเจ็บทุกรายที่ถูกส่งตัวมายังโรงพยาบาล แรกๆยังมีสติทุกราย แต่มีอาการบาดเจ็บจากแผลไฟไหม้

การดำเนินการ

1) กรมควบคุมโรคลงพื้นที่ช่วยเหลือจัดตั้งศูนย์บัญชาการส่วนหน้า ณ จุดเกิดเหตุในพื้นที่ศูนย์ประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและความมั่นคง (ศปร.) และเก็บข้อมูลการสอบสวนเหตุการณ์อุบัติเหตุ

2) เจ้าหน้าที่ดำเนินการให้การช่วยเหลือผู้อพยพจากรถบัส จำนวน 19 คน (นักเรียน 16 คน ครู 3 คน) เข้าพักพิง ณ ศูนย์ประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและความมั่นคง (ศปร.) โดยมีทีมกู้ชีพ ทม.คูคต ทีมร่วมกตัญญูฯ ทีมแพทย์พยาบาล รพ.ราชวิถี 2 และทีมบุคลากรศูนย์ศปร. ให้การดูแล

3) ติดตามอาการอาการผู้บาดเจ็บที่นำส่ง โรงพยาบาล แพทย์รังสี จำนวน 5 คน (สีแดง 2 ราย เหลือง 2 ราย และ เขียว 1 ราย)

4) ลำเลียงร่างผู้เสียชีวิตลงจากรถบัส เพื่อทำการ ชันสูตรพลิกศพ ระบุอัตลักษณ์ต่อไป

5) ทีมแพทย์จากสถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี มาตรวจประเมินอาการ และทีม MCATT จากกรมสุขภาพจิต ร่วมกับทีม MCATT สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดปทุมธานี ทีม จากโรงพยาบาลศรีธัญญา และศูนย์สุขภาพจิตที่ 4 ประเมิน สภาพจิตใจ

2. สงสัยโรคอาหารเป็นพิษเป็นกลุ่มก้อนในโรงเรียน กรุงเทพมหานคร

พบผู้ป่วยสงสัยโรคอาหารเป็นพิษเป็นกลุ่มก้อน จำนวน 325 ราย ในโรงเรียนแห่งหนึ่ง เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร วันที่ 1 ตุลาคม 2567 เริ่มป่วยด้วยอาการปวดท้อง ท้องเสีย อาเจียน เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลพุทธมณฑล โรงพยาบาล เอกชนแห่งหนึ่งในเขตทวีวัฒนา ศูนย์การแพทย์กาญจนาภิเษก และคลินิก เบื้องต้นสันนิษฐานว่าแหล่งเชื้อมาจากอาหารที่ รับประทานและประกอบอาหารในโรงเรียน อยู่ระหว่างตรวจ ทางห้องปฏิบัติการและสอบสวนโรคเพิ่มเติม

การดำเนินการ

1) เจ้าหน้าที่สำนักงานอนามัย กรุงเทพมหานคร เก็บ ตัวอย่างส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ วันที่ 2 ตุลาคม 2567 ได้แก่ กระจาปะปลาดิบ เลือดไก่สด เนื้อไก่สด ขนมวุ้น น้ำที่กรองจาก เครื่องกรองน้ำ น้ำใช้ทำอาหาร และตัวอย่างจากอาเจียน Rectal swab จากครู นักเรียน และแม่ครัว

2) เจ้าหน้าที่สำนักงานอนามัย กรุงเทพมหานคร ให้ คำแนะนำเรื่องการจัดการอบรมด้านโภชนาการแก่โรงเรียน และ ให้โรงเรียนทำ stock list อาหาร 5 วัน

3) เจ้าหน้าที่สำนักงานอนามัย กรุงเทพมหานคร ให้ คำแนะนำเรื่องการทำสารทำความเข้าใจกับผู้ปกครอง และให้ คำแนะนำเรื่องจัดการ และควบคุมโรค ด้านสิ่งแวดล้อม เช่น เรื่องการตรวจค่าคลอรีนในน้ำ และสุขอนามัยสิ่งแวดล้อมอย่าง เข้มงวดในช่วงที่ยังมีการระบาด

5) สถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง สนับสนุนน้ำยา- ฆ่าเชื้อ 3 แกลลอน และจัดทำสื่อ infographic เรื่อง Food poisoning และกระดาษทิชชูเปียกฆ่าเชื้อแก่โรงเรียน

6) สำนักงานอนามัย กรุงเทพมหานคร ให้โรงเรียน ตรวจสอบแหล่งกักเก็บน้ำ และขอสนับสนุนคลอรีนเม็ด เพื่อ ควบคุมค่าคลอรีนในน้ำของโรงเรียนในช่วงที่ยังมีการระบาด

3. การประเมินความเสี่ยงของโรคติดเชื้อไวรัส มาร์บวร์กในสาธารณรัฐวันดา

โรคติดเชื้อไวรัสมาร์บวร์กเกิดจากเชื้อไวรัสมาร์บวร์ก (Marburg virus) สามารถแพร่กระจายจากสัตว์สู่คนโดยมีระยะ พักตัว 2–21 วันทำให้เกิดอาการไข้สูงเฉียบพลัน อ่อนเพลีย ปวด กล้ามเนื้อ ปวดศีรษะ ตามด้วยอาการเจ็บคอ อาเจียน ถ่ายเหลว และมีผื่นนูนแดงตามตัว ในบางรายอาจมีอาเจียน ถ่ายเป็นเลือด เลือดคอกาตาไหล เลือดออกตามไรฟัน มีภาวะตับถูกทำลาย ไตวาย และมีอาการทางระบบประสาทส่วนกลาง ซึ่งมีอัตราป่วยตาย เฉลี่ยสูงถึงร้อยละ 50 การรักษาเป็นการประคับประคองเพื่อลด โอกาสการเสียชีวิต

จากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส มาร์บวร์กในสาธารณรัฐวันดาซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่ผิดปกติและไม่เคย เกิดขึ้นมาก่อน แต่การระบาดในสาธารณรัฐวันดานั้นยังอยู่ใน วงจำกัดซึ่งเป็นประเทศที่ไม่ได้เป็นเป้าหมายในการท่องเที่ยวของ คนไทยหรือต่างชาติ ประกอบกับการเดินทางจากสาธารณรัฐ วันดาไม่มีเที่ยวบินตรงมายังประเทศไทย อย่างไรก็ตามก็ยังคงมี โอกาสที่จะต้องระวังผู้เดินทางที่มาจากพื้นที่เสี่ยงจากสายการบิน อื่น ๆ เนื่องจากระยะพักตัวสูงสุดนานถึง 21 วัน ดังนั้นความ เสี่ยงของเหตุการณ์ต่อการพบผู้ป่วยที่จะนำเข้ามาแล้วเกิดการ แพร่กระจายไปยังวงกว้างอยู่ในระดับต่ำ จึงควรลดโอกาสในการ นำเข้าและแพร่กระจายเชื้อโดยการเพิ่มความเข้มแข็งใน มาตรการการคัดกรองที่ด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ การรายงานตัวเองของผู้เดินทางมาจากพื้นที่เสี่ยง การคัดกรอง ในสถานพยาบาลทั้งรัฐและเอกชนโดยการตรวจจับผู้ป่วยที่มี อาการเข้าเกณฑ์การสอบสวนโรคเพื่อดำเนินการตรวจยืนยันทาง ห้องปฏิบัติการและแยกกักโดยเร็ว

สถานการณ์ต่างประเทศ

การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสมาร์บวร์กในสาธารณรัฐรวันดา

สาธารณรัฐรวันดากำลังเผชิญกับการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสมาร์บวร์กเป็นครั้งแรก โดยจากการรายงานล่าสุดพบผู้ป่วยเพิ่มอีก 7 ราย และมีผู้เสียชีวิตเพิ่มอีก 1 ราย ส่งผลให้จำนวนผู้ติดเชื้อทั้งหมด จำนวน 36 ราย โดยมีผู้เสียชีวิต จำนวน 11 ราย พบผู้ป่วยที่เป็นบุคลากรทางการแพทย์ จำนวน 29 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 80 ของจำนวนผู้ติดเชื้อทั้งหมด ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการแพร่กระจายของไวรัสในสถานพยาบาลผ่านการสัมผัสสารคัดหลั่งของผู้ติดเชื้อ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขสาธารณรัฐรวันดา ดำเนินการแถลงข่าวเกี่ยวกับการระบาดครั้งนี้ เริ่มต้นในกลุ่มบุคลากรทางการแพทย์ โดยผู้ป่วย 2 รายแรก ไม่ตอบสนองต่อการรักษาโรคทั่วไป เช่น มาลาเรีย ซึ่งมีอาการเริ่มต้นคล้ายคลึงกัน ซึ่งกลุ่มผู้ป่วยส่วนใหญ่มีความเชื่อมโยงกัน โดยเป็นผู้ที่เคยสัมผัสใกล้ชิดในหอผู้ป่วยหนัก ของโรงพยาบาลแห่งหนึ่ง ซึ่งผู้ป่วยคนแรกได้รับการรักษาก่อนจะเสียชีวิตในวันที่ 8 กันยายน 2567 ขณะนี้การระบาดอยู่ในโรงพยาบาล 2 แห่งในกรุงคิกาลี ได้แก่ โรงพยาบาล King Faisal และโรงพยาบาล University Teaching Hospital โดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุขได้ระบุผู้สัมผัสใกล้ชิด จำนวน 323 ราย ซึ่งอยู่ระหว่างการเฝ้าระวัง และมีผู้ป่วยอีก จำนวน 25 รายที่กำลังรับการรักษาในพื้นที่กักกัน

กระทรวงสาธารณสุข สาธารณรัฐรวันดา คาดว่าจะเปิดตัวการทดลองวัคซีนในเร็ว ๆ นี้ ซึ่งในปัจจุบันยังไม่มี การรับรองวิธีการรักษาหรือวัคซีนเฉพาะสำหรับไวรัสมาร์บวร์ก ทั้งนี้ คาดว่าจะได้รับยาแรมเดซิเวียร์จำนวน 5,000 โดส เพื่อใช้ในการรักษาผู้ป่วย การสอบสวนทางระบาดวิทยาและการวิเคราะห์ทางพันธุกรรมอยู่ระหว่างดำเนินการ โดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระบุว่า สถานการณ์การระบาดครั้งนี้อยู่ในภาวะที่สามารถควบคุมได้ แต่ต้องเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด ในด้านสถานการณ์ระหว่างประเทศ มีผู้เดินทาง จำนวน 2 ราย ที่เดินทางกลับจากสาธารณรัฐรวันดา มายังประเทศเยอรมนีเข้ารับการตรวจหาเชื้อไวรัสมาร์บวร์ก หลังจากมีประวัติสัมผัสกับผู้ป่วยในโรงพยาบาลที่สาธารณรัฐรวันดา ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการไม่พบเชื้อ ศูนย์ป้องกันและควบคุมโรคแห่งยุโรป (ECDC) ได้ประเมินความเสี่ยงในการติดเชื้อไวรัสมาร์บวร์กในกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวยุโรปพบว่าอยู่ในระดับต่ำ และได้มีการสื่อสารความเสี่ยงเรื่องการสัมผัสใกล้ชิดกับ ผู้ที่มีอาการป่วยและศพของผู้ติดเชื้อ ในขณะเดียวกันศูนย์ควบคุมและป้องกันโรคแห่งสหรัฐอเมริกา (US.CDC) ได้ออกประกาศเตือนให้บุคลากรทางการแพทย์เฝ้าระวังการนำเชื้อเข้ามาจากต่างประเทศ โดยระบุว่า แม้ผู้ป่วยส่วนใหญ่ในสาธารณรัฐรวันดาจะเป็นบุคลากรทางการแพทย์ แต่ก็ยังมีผู้ป่วยบางรายที่ไม่ได้เข้ารับการรักษา ซึ่งบ่งชี้ว่าอาจมีผู้ป่วยที่ยังไม่ถูกตรวจพบหรือรายงาน ขณะนี้มีการรายงานการระบาดใน 7 เขตของสาธารณรัฐรวันดา โดย 3 เขตในกรุงคิกาลีมีจำนวนผู้ป่วยสูงสุดที่ มา : <https://www.cidrap.umn.edu/marburg/rwanda-confirms-more-marburg-cases-plans-vaccine-trial>